

มีนง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ทำไมถึงเป็นแบบนี้ังมาก”

ผมได้ลาออกจากการช่วงต้นปี ได้เงินโบนัสจากบริษัทก่อนหนึ่งที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองได้อีกพักใหญ่ ได้รักษาพักฟื้นร่างกายจนหายปกติดี ได้พาแม่ท่องเที่ยวตามใจหวัง ได้ย้ายที่พักอาศัยมาที่เชียงใหม่บนเขาอย่างที่เคยฝันไว้ ได้ใช้ชีวิตโดยไม่มี ความกังวลมากนัก ได้ใช้หนี้รถและบ้านจนหมดตามที่ตั้งเป้า ทุกอย่างดูเหมือนจะดีมาก แต่ทำไมหัวใจช่วงหลังๆ มันไม่สงบเท่าตอนที่ทำงานหนักๆ ก่อนหน้านี้ครับ

ผมละงงมาก มีเวลาภาวนาเยอะกว่าเก่า แต่ไปไม่ถึงไหน เลยติดแหงกอยู่ที่อารมณ์ร้อนกว่าเก่าอีก จริงจังๆ ครับหลงพอ ขอให้หลงพอช่วยไขก๊สบกิเลสที่ไม่อยากให้หัวใจเสื่อมลงไปมากกว่านี้

ตอบ : นี่เห็นไหม เวลาเราพูดประจำ พูดประจำว่า ทางสมณะเป็นทางกว้างขวาง ทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ

นี่เราเป็นฆราวาส เราก็ปรารถนาที่จะประพฤติปฏิบัติ อยากจะให้มีหนทางแบบสมณะหาหนทางที่จะไปประพฤติปฏิบัติ ๒๔ ชั่วโมง ไปซื้อบ้านที่เชียงใหม่บนเขาวิวเป็นล้านเลย ทุกอย่างดีงามไปหมดเลย

เวลาของสมณะ ๒๔ ชั่วโมง เวลาของเราเวลาของฆราวาส เราก็จะมาแสวงหาของเรา ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน แต่เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา งงๆ เลยละ งงเลยใช่ไหม

เวลาเราตั้งใจๆ เราตั้งใจทั้งนั้นนะ ตั้งใจความดีงาม เจตนาทำบุญกุศลไป บุญกุศล แม้แต่เรื่องเป็นวัตถุกาน สิ่งที่เราแสวงหาเพื่อทำบุญมันแสนทุกข์แสนยาก แล้วได้มา เราเสียสละไป แล้วเป็นบุญเป็นกุศล ก็เลสมันดีดมันดีอยู่ในหัวใจของตนไง

แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ นะ ทำบุญทิ้งเหวๆ ทำให้มันเป็นความเคยชิน ศรัทธาของเรามันคง ขึ้นมาไง ถ้าศรัทธามันคงเป็นอจลศรัทธา เวลาฝึกหัดๆ ขึ้นมา สิ่งใดเราทำมาแล้วเราจะฝึกหัด ปฏิบัติให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา

เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ก็เลสมันชักเริ่มรู้สึกตัวแล้ว โอ้! ใ้มนชักจะแข็งข้อ ใ้มน รู้จักจะแข็งข้อ นี่มันตามมาราวีมากมายมหาศาล เวลามันตามมาราวีมากมายมหาศาล

เวลาบอกเลย เวลามาดฝึกหัดภาวนาจริงๆ เข้าเนืองมากเลย ไม่เหมือนตอนทำงานหนักๆ ตอนทำงานหนักยังฝึกหัดภาวนามันยังมีความสุขความสงบบ้าง นั่นมันสู้กันโดยข้อเท็จจริงใจ

แต่คราวนี้นะ มันอ้อยสร้อย เตรียมบ้านเอาไว้ก่อน ทำทางจงกรมไว้อย่างดี แล้วเราทำที่ นั่งสมาธิด้วย เวลาเอาจริงเอาจังหายท้องเลย

ทำงานหนักๆ มีวิชาอย่างใด มีวิธีการอย่างใดก็สู้กันเต็มที่ เวลาสู้กันเต็มที่ ก็เลสมันก็ เบาใจ เออ! ใ้มน้อยอยู่ในอำนาจของตน เวลาจะเอาจริงเอาจังขึ้นมามันไม่ยอมให้เข้าไปสู่สังขารม อันนั้นหรือ เวลามันพลิกมันแพลงขึ้นมาเนืองมากเลย

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาจะคัดเลือกศิษย์ที่จะมาปฏิบัติใน คูหลวงปู่มนสิ เข้า มาแล้วไม่ให้อยู่ เข้ามาแล้วไม่ให้อยู่

เวลาเข้ามาแล้ว เวลาเข้ามา เข้ามาด้วยเจตนาที่ดีงาม เวลาเลสมันพุงขึ้นมา โอ้โฮ! รุนวายเป็นหมดเลย แล้วรุนวายเป็นหมดเลย ในคณะสงฆ์ ในการทำสิ่งใดที่มันขัดมันแย้งมัน สะเทือนกันไปหมดนะ แล้วจะไปฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันราบเรียบ ให้มันสมควรแก่การปฏิบัติ นี่พูดถึงว่าแค่กิเลสในใจของตนนะ แล้วถ้ามันไม่มีอำนาจวาสนานี้มันพาลแล้ว มันพาลหาเรื่อง คนอื่น ใส่ความคนอื่นทั้งลั่นว่าตัวเองดีทั้งนั้นนะ

มันมีเยอะแยะไปหมดนะ ที่เวลาเขามาที่นี่ “หลวงพ่ หลวงพ่อพยายามพูดให้ผมกลับมาปฏิบัติใหม่สิ ผมเคยปฏิบัติมา ๑๕ ปีที่แล้ว ๒๐ ปีที่แล้ว แล้วเลิกไป” ใ้ปฏิบัติแล้วเลิกไปๆ เยอะแยะไปหมด เยอะแยะก็อย่างนี้

เราถึงบอกว่า เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติให้เป็นจริงเป็นนิสัย ถ้ามันเป็นจริงเป็นนิสัยนะ แล้วทำให้มันทำต่อเนื่องไป

นี่ไง การประพฤติปฏิบัติที่ไม่ได้ผลเพราะทำครึ่งๆ กลางๆ มันเป็นไอ้พวกไฟไหม้ฟาง

นี่ไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว โครงการช่วยชาติฯ กระตุ้นเต็มที่เลย ไอ้โฮ! นักปฏิบัติด่าขี้ดไปหมดเลย นั่งสมาธิจริงๆ ได้กึ่งนาที แล้วปฏิบัติให้มันเป็นสมาธิ ฐิติ ความถูกต้องชอบธรรมได้เท่าไร มันไม่ได้เพราะอะไร ไม่ได้เพราะมันติดตอนไป

ไอ้พวกหัวหน้าบุญ หัวหน้าสายต่างๆ ต่างคนต่างบรรลุธรรมทั้งนั้นนะ ไอ้ที่มาช่วยโครงการช่วยชาติฯ เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นหมดเลย หลวงตาพระมหาบัวไม่รู้เป็นพระอะไร แต่ไอ้ลูกศิษย์ลูกหามันยิ่งใหญ่ มันเป็นพระอรหันต์นะ มันเป็นหัวหน้าสาย มันหาคนมาสร้างบุญสร้างกุศลไป พอหาสร้างบุญสร้างกุศล ไอ้พวกลูกหาบมันก็ ไอ้โฮ! หัวหน้าสายท่านบรรลุอนุคามิ ไ้โน้นบรรลุธรรม ว่างๆ ว่างๆ อยู่โน้นแหละ เพราะมันภาวนาไม่เป็นนะ

คนภาวนาเป็นนะ เวลาชวนขายที่เราจะหาบุญกุศลของเรา เราจะชวนขายเพื่อการกุศล กู้ชาติเสร็จแล้วเราจะไปฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ถ้าเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ให้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ปัจจุบันตั้งสันติภุมิโก สันติภุมิโกไม่ต้องถามใครเลย

ไอ้นี้ล้มลุกคลุกคลานไปหมดนะ พอนานไปๆ หางโผล่ทั้งนั้นนะ หางแดงเลย แล้วมันเป็นธรรมตรงไหน

นี่พูดถึงเวลาคนที่ชวนชวาย เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัวท่านมา กระตุ้น ทุกคนก็อีกเหิม พออีกเหิมก็ฝึกหัดปฏิบัติ แล้วลืมนกิเลสไปซะใหม่ กิเลสมันนั่งพับเพียบให้เข้าไปจัดการมันหรือ

แล้วกิเลสนี้ร้ายนัก กิเลสในใจของคนนี้ร้ายนัก แล้วกิเลสของแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ กิเลสในหัวใจของคนไม่เหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านฝึกหัดปฏิบัติเนะ ท่านให้กรรมฐานเฉพาะๆ แล้วเฉพาะแล้ว คนนั้นให้ไปฝึกหัดให้มัน เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา แล้วถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาท่านไม่ต้องถามอะไร

“จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร”

จิตเป็นอย่างไรคือสัมมาสมาธิใจ ถ้ามีสัมมาสมาธิ จิตก็ตั้งมั่น

แล้วถ้าไม่มีสัมมาสมาธิ จิตก็เหลวไหล จิตคลอนแคลน จิตไม่มีหลักเกณฑ์ จิตมีแต่ ฟุ้งซ่าน จิตมีแต่ส่งออก จิตมีแต่ไปกว้านเอาชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ มันเป็นมีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มันออกไปหาบุญนะ โลกามิสทั้งนั้นนะ ปฏิบัติเพื่อโลกามิสหรือ นี่พูดถึงในวงปฏิบัติใจ

ทีนี้เข้ามาที่คำถาม “ผมงงหมดเลย”

ตั้งใจ เริ่มต้นใหม่ แล้วทำของเราตามข้อเท็จจริง ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามันง มันไม่มีทางออก เราก็กลับไปศีล เรามีความผิดพลาดสิ่งใดหรือไม่ ถ้าไม่มีความผิดพลาดสิ่งใด เราก็มาดูที่อาหาร ดูที่อาหารเสร็จแล้วนะ เราก็มาดูโดยการฝึกหัดสติ แล้วฝึกหัดไป หนทางมันเป็นแบบนี้ แล้วมันไปติดขัดที่บารมีธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เราवासนาน้อย เพราะเราสร้างมา ๔ อสงไขย เวลา พระศรีอริยเมตไตรยขึ้นมา ๑๖ อสงไขย ความเป็นอยู่ก็แตกต่างกัน การกระทำก็แตกต่างกัน

นี่ไง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เป็นอัครสาวกเปื่องซ่ายเปื่องชวาเพราะท่านได้ สร้างอานาवासนามา เพราะการสร้างอานาवासนาเป็นพระอัครสาวกมันต้องสร้างบุญญาธิการมากกว่าพระอรหันต์โดยทั่วๆ ไป เวลาพระอรหันต์โดยทั่วๆ ไปต้องแสนกับ

พระอรหันต์โดยทั่วไป ดูลิ พระอรหันต์ที่ขีปปภาณญาที่ปฏิบัติง่ายง่าย ใ้ที่ปฏิบัติยาก ฎียากกระเลื่อกระสนขนาดไหน การกระทำมันอีกร้อยแปดพันเก้าเลย

แล้วกว่าจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจากปุณชนเป็นกัลยาณชน แล้วพระกรรมฐานหรือผู้ที่ ประพฤติปฏิบัติโดยส่วนใหญ่ตายแค่นี้ ตายแค่นี้ จากปุณชนเป็นกัลยาณชน

จากปุณชนคนหนามีสิ่งใดเข้ามา ใ้โฮ! มันคับมันแค่มันทุกขมันยากไปทั้งนั้นนะ พิจารณาๆ พิจารณาไป พิจารณารูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร พอ ฎีเท่าทัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร นั้นเป็นกัลยาณชน มันบอก มันบรรลุพระอรหันต์

ปัญญาแค่นี้ละ ปัญญาอย่างนี้ละ มันเป็นไปได้อย่างไร พระกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา ไม่ได้ไง สมายังทำกันไม่เป็น

ปุณชน กัลยาณชน ถ้าปุณชนคนหนามันทำสมาธิได้แสนยาก ถ้ามันเป็นกัลยาณชนมัน ฎีเท่าทัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เวลามันขาดไปจากใจ มัน รักษาติ รักษาปัญญาได้ดีงาม เวลาทำสมาธิได้ง่ายเป็นกัลยาณชน ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้

สมถกรรมฐาน ถ้าไม่มีสมถกรรมฐาน สัมมาสมาธิ คือ สมาธิ ปัญญา สัมมาสมาธินี้ชั้น ของปุณชน ชั้นของกัลยาณชน แล้วชั้นของบุคคลคู่ที่ ๑ โสดาปัตติมรรค มันมีสัมมาสมาธิเป็น บาทเป็นฐาน แล้วมีสติปัญญาเป็นผู้ที่ควบคุมดูแล แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา

การยกขึ้นสู่วิปัสสนาคือสัมมาสมาธิ สมถกรรมฐาน เป็นสัมมาสมาธิ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนามันจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

เวลาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นโดยสัมมาสมาธิเป็น พื้นฐาน เห็นโดยสมถะเป็นพื้นฐาน

ใ้ที่ว่าปุณชนมัน “พิจารณากาย”

เราฟังมาตลอด พวกฝึกหัดปฏิบัติใหม่จะพิจารณาอสุภะ จะข้ามพ้นกามราคะ พุด
อย่างนี้ทั้งนั้นเลย แล้วกรรมฐานมันเล็กลงไปหมดแล้ว ใ้ที่จะฆ่ากามราคะนี้ไม่เห็นหน้าเลย
ไปหมดแล้ว แล้วเดี๋ยวก็ “หลวงพ่อก หลวงพ่อช่วยกระตุ้นให้ผมกลับมาประพฤติปฏิบัติใหม่สิ”

สิ่งที่มันประพฤติปฏิบัติ เราทำให้เป็นความถูกต้องชอบธรรมตามข้อวัตรปฏิบัติของ
หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แล้วเราก็พยายามฝึกหัดของเราด้วยอำนาจวาสนา

ถ้าอำนาจวาสนาของเราบารมีธรรมมันครึ่งๆ กลางๆ มันเป็นไปไม่ได้ จะบอกว่ามัน
เป็นไปได้อีก

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านฝึกหัดปฏิบัติลูกศิษย์ลูกหาของท่าน ถ้าคนที่ภาวนา
ไม่ได้มันสุขวิสัย ท่านก็ให้สร้างอำนาจวาสนาบารมีบวชเป็นพระไป บวชเป็นพระแล้วสร้างบุญ
สร้างกุศลของตนให้สะสมลงไปทีภาวสวะ ที่ภพ ที่จิต ผังดินไว้ๆ ใจ ผังดินไว้คือผังหัวใจนั้นไว้แล้ว
ให้เป็นจิตเป็นนิสัย เป็นอนาคตกาลที่จะฝึกหัดไปข้างหน้า

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัวทำ เราเข้าใจ เพราะมันเป็นเรื่อง
สุขวิสัยของเขา เรื่องสุขวิสัยของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น แต่เขาก็มีศรัทธามีความมั่นคง เขาก็
ฝึกหัดของเขาไปให้เป็นจิตเป็นนิสัย

แต่เรื่องบรรลุมรรค อริยสัจมีหนึ่งเดียว ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการ
ดับทุกข์ ถ้าจิตมันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ วิปัสสนาเป็น นั่นนะจะรู้เลย

แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร

มันมี มันมีวิธีการของมัน แต่ของเรา คนเราไม่มีบารมีธรรมมันก็ล้มลุกคลุกคลานของ
มันไปอย่างนี้ นี่พูดถึงใจ “ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ึงมากเลย”

ไม่ต้องงงหรรอก ก็เลสมันเป็นอย่างนี้แหละ แล้วยิ่งกว่านี้ด้วย

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์เรา ธรรมะอยู่ปากตาย ธรรมะอยู่ปากตาย ท่านเอา
จริงเอามาจริงมาเพื่อประโยชน์อันนี้

นี่พูดถึงว่า “ทำไมถึงเป็นแบบนี้ ้งมากเลย”

ตั้งสติไว้ แล้วตั้งใจแล้ว ไปซื้อบ้านไว้แล้วบนภูเขาที่เชียงใหม่ วิวัฒนาการเลย ทุกอย่างสะดวกสบายในการปฏิบัติเลย แล้วพยายามควบคุมตัวเอง แล้วฝึกหัดปฏิบัติของเราให้ได้ ให้เป็นจริงเป็นนิสัยของเรา จบ

ถาม : เรื่อง “อยากไปปฏิบัติธรรม”

อยากไปปฏิบัติธรรมที่วัด สามารถไปวันไหนได้บ้างครับ

ตอบ : อยากไปปฏิบัติธรรมที่วัด ก็ศึกษาได้ แล้วก็ไปวัดไปวา ไปปรึกษา ไปหาเจ้าหน้าที่แล้วลงทะเบียน แล้วก็ฝึกหัดปฏิบัติ

มันเป็นวัดสาธารณะที่ให้ฝึกหัดปฏิบัติ แต่มันมีกติกา มีข้อวัตรปฏิบัติ เพื่อให้ชาวพุทธปฏิบัติไปในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในแนวทางความเป็นข้อเท็จจริง ให้ทำความเข้าใจก่อนใจสงบระบับแล้วถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง คือจะประพาสปฏิบัติในแนวทางนั้น

ฉะนั้น ผู้ที่มาปฏิบัติมันมีแนวทางหลากหลาย แล้วเขาพยายามจะมาปฏิบัติ เริ่มต้นก็จะพุทโธๆ ปฏิบัตินี้แหละ แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วนะ เขาก็จะมีแนวทางของเขาด้วยที่อุคคิภาวะอ่อนแอ ด้วยที่พยายามจะคิดว่าตัวเองภาวนาเป็น ภาวนาได้ เพราะการภาวนาในสังคมในโลกภาวนามาหลากหลาย แล้วพอมาปฏิบัติธรรมที่วัดนี้ “อะไรก็พุทโธๆ มันเสียเวลามากเลย ผู้ของฉัน ฉันไปเองดีกว่า”

ถ้ามีความขัดแย้ง เราไม่อนุญาตให้เข้ามา ถ้าเข้ามา เข้ามาปฏิบัติตามข้อเท็จจริง นี่ให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ จบ

ถาม : เรื่อง “กราบเรียนพ่อแม่ครูอาจารย์”

ตอบ : นี่ไง เขาเขียนมานะ ลูกขอกราบพ่อแม่ครูอาจารย์ด้วยเศียรเกล้า เมื่อ ๑๓ ปีที่แล้ว เขาก็จะเล่าถึงประวัติของเขาเลย เขียนมาเกือบ ๑๐ หน้า โอ้โฮ! แสดงว่ามีความอดทนมาก เขียนมาจนเครื่องคอมพิวเตอร์มันคงร้อนเลย

ฉะนั้น เราอ่านหมดแล้ว แต่เราไม่อ่านออกในเว็บไซต์นี้ แล้วเราเข้าใจถึงการที่กระเสือกกระสนเพื่อที่จะหาที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าการปฏิบัติฯ ใด เวลาประวัติที่เขียนมานะ ประวัติเขียนมาเต็มที่แล้ว แล้วสรุปลงด้วยว่า “ผมจึงกราบขออนุญาตนำเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้มากราบเรียนต่อท่านพระอาจารย์ครับ”

ที่นี้กราบเรียนเรื่องต่างๆ เรื่องประวัติของแต่ละบุคคล ถ้าประวัติของแต่ละบุคคล เห็นใหม่ เวลาเราพูดถึง พูดถึงเวลาในวงการประพฤติปฏิบัติ ถ้าในวงการประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านคัดท่านเลือกของท่านเอง ถ้าคัดเลือกเอง ท่านมีอำนาจวาสนาหรือไม่มีอำนาจวาสนา ถ้ามีอำนาจวาสนานะ ท่านก็จะให้กรรมฐาน แล้วท่านจะเจาะจงกำหนดดูแลเลย

เราอยู่ในวงกรรมฐาน อย่างเช่นเวลาท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะ “มันจะมีบุคคล มีพระหนุ่มๆ มา เหมือนท่านเจี๊ยะ แต่ไม่ใช่ท่านเจี๊ยะ นั้นนะจะเป็นผู้ที่มีอำนาจวาสนา”

เวลาหลวงตาพระมหาบัวมาไง หลวงปู่เจี๊ยะถามว่า “ใช่องค์นี้ไหม” ไม่พูดสักคำ แล้วท่านก็พยายามปลุกปั้นๆ เพราะท่านรู้ของท่านว่าองค์ไหนมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน

ขนาดหลวงตาพระมหาบัวยังไม่ได้เข้าไปหาหลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นท่านพยากรณ์เอาไว้เลยว่า “จะมีพระหนุ่มๆ เข้ามาหาเรา พระองค์นั้นจะดีทั้งภายนอกและภายใน แล้วพระองค์นั้นจะเป็นหลักในวงกรรมฐาน” นี่ท่านรู้ขนาดนั้นนะ

เวลาหลวงปู่จวน มันไม่มีพระองค์ไหนที่เขียนจดหมายมาถามปัญหาการปฏิบัติกับหลวงปู่มั่นสมัยนั้นนะ หลวงปู่จวนเขียน เพราะท่านไปอยู่เชียงใหม่ เวลาติดขัดขึ้นมาท่านเขียนจดหมายมาถามหลวงปู่มั่นเลย หลวงปู่มั่นท่านตอบด้วย ท่านรู้ว่าใครภาวนาจริงหรือภาวนาไม่จริง

แล้วภาวนาจริง ตั้งแต่สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน ในการประพฤติปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ มีหนทางเดียว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาชำระล้างกิเลส ซำกิเลสในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศรีอริยเมตไตรยในอนาคตก็จะเป็นอย่างนี้ มันเป็นอันเดียวกัน มันไม่มีสิ่งแปลกแยก ไม่มีสิ่งใดที่มหัศจรรย์ ไม่มีสิ่งใดที่กลับซับซ้อนมากไปกว่านี้ มันเป็นอันเดียว ฉะนั้น มันเป็นอันเดียว เวลาจะเข้าสู่อันนี้มันถึงต้องเข้าสู่ข้อเท็จจริง ที่นี้เวลามันจะเข้าสู่ข้อเท็จจริง เวลาฝึกหัดปฏิบัติมันอยู่ที่วาสนาของคน

ฉะนั้น เวลาประวัติ เราอ่านหมดแล้ว บอกว่า ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติไปแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเวลามันว่างหมดเลย มันเข้าใจหมดเลย มันมีความสุขหมดเลย มันเป็นมรรคตรงไหน มันไม่เห็นมีอะไรเป็นมรรคเลย

สิ่งนี้เวลาประพฤติปฏิบัติไปเขาเรียกว่าธรรมเกิด ธรรมเกิดมันไม่มีที่ไปที่ไป เพราะมันไม่มีที่ไปที่ไป ผู้ถามถึงบอกว่า “มันเกิดมาฉันมีความสุขมาก”

แล้วเหตุมันอยู่ในไหนละ

“อ้าว! ก็ผมภาวนาเกือบเป็นเกือบตาย”

ภาวนาเกือบเป็นเกือบตายนั่นคือวิธีการ แต่มันไม่ได้เข้าสู่มรรค คือจิตมันไม่เป็นสัมมาสมาธิ จิตที่มันเป็นสัมมาสมาธิมันจะมีสติสัมปชัญญะรู้ของมัน ขณิกสมาธิ อุปะการสมาธิ อัปปนาสมาธิ

แล้วสมาธิก็อยู่กับเรา สมาธิ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา สมาธิต้องเสื่อมแน่นอน สมาธิไม่อยู่กับผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นได้ตลอดไป

สิ่งที่มันจะอยู่ได้ตลอดไปเพราะต้องทำเหตุ คือมีพุทโธๆ ไม่ทิ้งผู้รู้ ไม่ทิ้งพุทโธ แล้วอยู่ที่เหตุนั้น พยายามสร้างเหตุให้สมบูรณ์แบบ สมาธิมันไม่หนีไปไหน หรือถ้ามันพลั้งเผลอ มันหนีไปแล้วเราก็กทำให้มันถูกต้องชอบธรรม เดี่ยวสมาธิมันก็กลับมา

เวลามันกลับมา เรารู้ด้วยตัวเองว่า เออ! ตอนนี่จิตเป็นอิสระแล้ว จิตเป็นอิสระแล้วคือมันไม่เศร้าหมอง มันไม่คับข้องใจ มันไม่มีสิ่งใดตกค้างในจิต มันมีสติสัมปชัญญะรู้ตัวผู้รู้ตลอดเวลา สัมมาสมาธิ จิตเป็นหนึ่งใน ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

แล้วถ้าไม่พาดพิงอารมณ์สิ่งใดทั้งสิ้น ถ้าวิปัสสนาไม่เป็นมันก็คือไม่เป็นอยู่อย่างนั้น ถ้าวิปัสสนาเป็นคือมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นแล้วต้องฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นได้ ต้นทางต้องฝึกหัดได้ มันจะมีต้นทาง ท่ามกลาง และที่สุด

ต้นทางล้มลุกคลุกคลาน เวลาไปเห็นกายก็เห็นกายโดยวอกแวก เห็นกายโดยเหมือนฟ้าแลบ เห็นกายโดยเป็นครั้งเป็นคราว แล้วเห็นเฉยๆ ใจ มันต้นทาง มันจับต้นทางไม่ได้

สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เจี๊ยะ ครูบาอาจารย์ของท่านจะบอกว่า “สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน” ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงๆ ท่านจะใช้คำว่า “ยกขึ้นสู่” เพราะมันคนละสัต์กัน มันคนละเรื่องกัน มันไม่ใช่อันเดียวกัน

แต่เวลาผู้ที่ปฏิบัติไม่เป็นมันปฏิบัติในอันเดียวกัน อันเดียวกัน อยู่ในที่เดียวกัน เริ่มต้นก็เริ่มต้นไม่ได้ ท่ามกลางก็ไม่มี ที่สุดไม่มีเลย ไม่มี มันเลยล้มลุกคลุกคลานไป

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าก็เห็น เห็นกาย เห็นเวทนา นี่จะยกขึ้นสู่ ยกแล้วมันไม่ดำเนินการต่อไป มันดำเนินการไม่ได้ พระกรรมฐานทั้งหมดตายตรงนี้ วิปัสสนาไม่เป็น พอวิปัสสนาไม่เป็นมันก็สับสน พอมันสับสนมันก็กลับไปสมาธิก็ไม่มี เพราะมันเข้าสมาธิไม่ได้ก็เลยว่างๆ ว่างๆ ก็นิ่งๆ อารมณ์นี้

ฉะนั้น เวลาในประวัติที่ว่ามาฝึกหัดปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานมามาก แล้วไปหาครูบาอาจารย์มา

ก็เชิญ ก็เชิญตามสบาย อาจารย์องค์ไหนสอนได้ก็สอน แล้วสอนจนอยู่ในวิภังคะ สอนจนอยู่ในสายบุญไปหาลูกชายมา

มันปฏิบัติเป็นทางพิธีกรรมปฏิบัติ ปฏิบัติถูกต้องตามพิธีกรรมใช้ใหม่ ใช้ แล้วพิธีกรรมก็พิธีกรรม พิธีกรรม ศาสนพิธี จะทำปีไหน ทำปีต่อๆ ไปก็ทำเหมือนเดิม นี่ก็ปฏิบัติไง ปฏิบัติก็ปฏิบัติไง แล้วเรียกร่องเอาอะไร ปฏิบัติมันก็เป็นผลของเรานี้ไง แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันก็เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาหัวใจดวงนี้

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าปฏิบัติ เขียนมาให้ฟังไง โอ้ย! ปฏิบัติลุ่มลुकคลูกคลาน ปฏิบัติอย่างใหญ่โตเลย แล้วจะมาปฏิบัติที่วัดหลวงพ่อก็ตั้งใจปฏิบัติเต็มที่เลย เลยไม่รู้อะไรเลย

เราไปบ้านใครเราก็ต้องรู้จักเจ้าของบ้านเขา หลวงปู่มนัะ พระจะเข้าจะออก นิสัยสำคัญมาก อจาริยวัตร อาคันตุกวัตร หลวงปู่ฉันท์ท่านก็ฝึกหัดไว้ วงกรรมฐานมาจากหลวงปู่มนัะมันเป็นแนวทางเดียวกัน

ตอนนี้มันเป็นธุรกิจไปหมดแล้ว มันเป็นคนใครพวกมัน ถ้าพวกที่ไปกว้านเอาเรื่องโลกามิส นั่นนะเป็นพวกเรา ไอ้ที่ฝึกหัดปฏิบัติมันไม่ได้อะไรเลย นั่นไม่ใช่พวกเรา

แล้วพวกที่ฝึกหัดปฏิบัติแล้ว ปฏิบัติแล้วยังลุ่มลुकคลูกคลาน ปฏิบัติแล้วมันไม่มีวาทนา ก็ต้องคุมครองดูแลให้เขาปฏิบัติต่อไป ไอ้ที่ปฏิบัติเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ให้มันเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาถ้ามันเป็นจริงเป็นจัง มันมีไหม

มันมีแต่พวกใครพวกมันไง “พวกเราไม่ต้องมีชนะก็ได้” มันปฏิเสธถึงมรรคถึงผลไปหมดเลย

เวลาผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติเวลาไปรายงานผลกับหลวงตาพระมหาบัว ท่านบอก **มันไม่มีชนะ ใช้ไม่ได้**

ทีนี้พอใครไปก็ไม่มีชนะ ถ้ามีชนะก็บอกมาซิชนะเป็นอย่างไร

ตัวเองก็ไม่มีใช้ใหม่ แล้วจะบอกขึ้นมาก็บอกไม่ได้ใช้ใหม่ บอกไม่ได้มันก็คือความว่างเปล่าไง แล้วทีนี้พอพวกเรามันเยอะขึ้นๆ มันก็เป็นพวกเรา พวกเราก็พวกสิบแปดมงกุฏ พวกโลกไ้ แล้วปฏิบัติ อู้ย! ปฏิบัติเข้มข้น

มันเป็นไฟไหม้ฟาง มันเข้มข้นสองวัน มันไม่มีอะไรต่อเนื่องเลย

เวลาเข้มข้นต้องเข้มข้นให้ถึงที่สุด ธรรมะอยู่ปากตาย ตายเอาชีวิตถวายกิเลสไปเลย ให้เห็นว่าธรรมะพระพุทธเจ้าไม่มีเหตุไม่มีผล มันไม่เห็นอะไรเป็นจริงเป็นจังเลย

ฉะนั้น ใ้ที่เขียนมานี้ “กราบเรียนประวัติถวายครูบาอาจารย์”

เราดูแล้วนะ อย่างนี้ทั่วสามแดนโลกธาตุ ประวัติที่เขียนมานี้ นักปฏิบัติเป็นอย่างนี้ทั้งนั้นนะ แล้วยิ่งพระเรายิ่งใหญ่เลย แล้วคนที่เขียนมาก็บอกว่าตัวเองเคยบวชพระด้วย แล้วในวงใน วงในพระเป็นอย่างไร วงในพระ พระกับพระมันรู้กัน

แล้วเวลามาปฏิบัติอ้างว่าตั้งใจปฏิบัติมากเลย

คนเราจะปฏิบัตินะ มีสติสัมปชัญญะ สิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควรนี้เป็นพื้นฐาน จะไปวัดใด เราก็ต้องรู้จักกติกากของวัดนั้น

“ก็ผมบวชมาแล้ว”

ก็วัดอย่างนั้น ช้องใจอย่างนั้น มันก็เรื่องของข้องใจไป วัดที่เขาปฏิบัติเขามีกติกากของเขา คำว่า “กติกาก” มันคือธรรมและวินัยนะ ถ้าเราเข้าไปแล้ว เราไปตามธรรมและวินัย ใครๆ จะว่าร้าย ใครๆ จะขบไล่ไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะไปเทศน์ชฎิล ๓ ฟั่นองเง “พระอรหันต์นะ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธออย่าไปช้อนทางกัน เราก็จะไปนครราชคฤห์”

ชฎิล ๓ ฟั่นองเงเขาถือตัวถือตนว่าเขาเป็นพระอรหันต์ เขาเป็นพราหมณ์ เขาถือตัวถือตนว่าเป็นพระอรหันต์ เขากลัวว่าภิกษุหนุ่ม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพิ่งอายุ ๓๕ ไปหา จะมาแบ่งลาภไ้ กัดกันไม่ให้ทั้งนั้นนะ ทั้งๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปรื้อสัตว์ชนสัตว์ จะไปโปรดเขานั้นแหละ แต่กิเลสปิดกั้น กิเลสมันหวงแหน กิเลสมันไม่ให้พักอาศัย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับคนฟั่นอง “เธอเป็นสมณะหรือไม่เป็นสมณะ”

“เป็น เป็นพระอรหันต์ด้วย เป็นศาสดาต่างหาก”

“ถ้าสมณะไม่ให้สมณะพัก สมณะเป็นสมณะได้อย่างไร”

จนด้วยเหตุผลก็ต้องยอมจำนนให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพัก แต่ก็มีเล่ห์ ให้ไปพักในโรงไฟ เพราะโรงไฟมีพญานาค จะให้พญานาคฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปพัก พอเจอพญานาค ด้วยฤทธิ์ จับพญานาคใส่บาตรไว้เลย เข้ามาโชว์เลย นี่พญานาคอยู่นี่

มีฤทธิ์มีเดชขนาดไหนเข้าไม่ถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ก็ยังดีอีร้น จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้มานานแล้วแหละ สุดท้ายแล้ว “เธอไม่ใช่พระอรหันต์”

มันก็ไม่ใช่จริงๆ อยู่แล้ว แต่ตัวเองเข้าใจว่าใช่ไง พอบอกว่าไม่ใช่พระอรหันต์ คอตกลเลย เพราะมันเป็นความจริง แล้วปิดไว้ในใจของตัวเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการที่มเข้าไปหัวใจของตนเลย คอตกลเลยนะ ก็มันไม่ใช่

“สมณะไม่ให้สมณะพัก จะเป็นสมณะได้อย่างไร”

ไปวัดไปวา ไปกตีกาที่วัดไหน เราก็ต้องศึกษาค้นคว้า วัดนี้เขามีพระเวร แล้วเอ็งจะเข้าออกโดยสิทธิโดยดุษฎีเป็นนักปฏิบัติ ถ้าถือว่าปฏิบัติเป็นความยิ่งใหญ่ แล้วไปบ้านเขาแล้วก็ไปตีหัวเขา แล้วก็ไปย่ำยีกตีกาของเขา เริ่มต้นนะเนี่ย นี่ยังไม่ได้ปฏิบัติเลยนะมีง

แล้วบอก “นี่ไง นี่ประวัติของผม”

ประวัตินั้นประวัติของเอ็ง แต่เอ็งมาทำอะไรที่วัดนี้เราเห็นหมดนะ ฉะนั้น เราถึงจะให้พวกพาลชนทั้งหลายมาย่ำยีพระเณรในวัดเราไม่ได้ วัดของเรา บริษัท ๔ ภิกษุ ผู้มาอยู่วัด ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เข้ามาอยู่ด้วยความถูกต้องชอบธรรม เรามีศีลมีธรรมในใจของเขา เรามีมารยาทสังคมของเขา

เอ็งไปเอ็งมาโดยข้ามหัวเขาไปข้ามหัวเขามา ภูเห็นแล้วภูทนไม่ได้ ภูถึงไล่มึงออกไป

แค่บาทฐานความจะเป็นอาบัติ คีลนะ แล้วสมาธิอยู่ไหน แล้วปัญญาอยู่ไหน ไหนว่ามึงเป็นนักปฏิบัติไง ถ้ามันทุศีลมันก็ได้มีจิตสมาธิไง ถ้ามันเอาแต่ใจของตัวเองมันก็ได้อารมณ์ว่างๆ นั้นไง

แล้วที่ว่า โอ้โฮ! มันสว่าง มันรู้ไปหมดเลย

พระอาทิตย์สว่างกว่าอีก

สว่างมันต้องมีปัญญา มันต้องรู้ถึงขอบเขต มันต้องรู้ถึงความถูกต้องชอบธรรม ความถูกต้องชอบธรรม ทาน ศีล ภาวนา

ถ้ามันมีจิต มันบิดพลิ้วมาตั้งแต่ต้น สมาธิก็มีจิต ปัญญาก็มีปัญญาชี้โก่ง ก็นั่นไง กรรมฐานที่ปฏิบัติกันอยู่นี้ไง คิดเองเออเอง พุดข้างเดียว

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ เราสร้างศีล สมาธิเกือบตาย ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกิเลส ระหว่างธรรมะกับพญามาร กิเลสในใจของเราเจรจกกัน เจรจกกันด้วยวิปัสสนา เจรจกด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา วิปัสสนาแยกแยะๆ

ถ้ากิเลสมันเบาบางลง มันเห็นท่ามันดี มันหลบมันหลีก มันปล่อยมันวาง หลบหลีกนะ ไม่ใช่สมุจเฉตพหาน ไม่ใช่ขณะ ไม่ใช่ดับทุกข์

เวลาเจรจกกันด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา คือเราใช้สติปัญญาวิปัสสนา ถ้าเราเห็นกิเลส มันมีการเจรจกกัน ไม่ใช่พุดข้างเดียว สะดุ้งตื่นบรรลुธรรมเลย นอนหลับตื่นขึ้นมาบรรลुธรรมเลย วิปัสสนามันจะบรรลุธรรมขั้นนั้นๆ เลย เอ็งพุดข้างเดียว พุดข้างเดียว พุดโดยอารมณ์โดยกิเลสดิบๆ นี่แหละ แล้วมันจะเป็นธรรมๆ ไปตรงไหน

ประวัติที่เอ็งเขียนมาทั้งหมดไปรู้ไปเห็นอะไรนะ เขาเรียกธรรมเกิด

ธรรมเกิดคือว่า คนที่ฝึกหัดปฏิบัติแล้วถ้าจิตมันมีความสงบบ้าง ถ้ามันมีบุญมีกุศลมันจะแผ่มาอย่างนี้ มันจะแผ่ขึ้นมาเป็นเรื่องความเข้าใจ เรื่องความเป็นธรรม เรื่องมหัศจรรย์เกิดขึ้นมาเรื่อยๆ แต่ถ้าเป็นหลวงตาบอก นี่กิเลสเกิด

กิเลสเกิด เพราะกิเลสมันเกิด เอ็งเลยติดนี้ไง เอ็งเลยเขียนแต่เรื่องที่ว่า “แหม! มันรู้ไฉนมันรู้ไฉนขึ้นมาไง” นี่เราเคยติด แล้วเราเคยเป็น แล้วเป็นแล้วมันก็ชั่วคราว

ถ้าทำให้เป็นสมาธิ ก็ทำความสงบให้มากขึ้น หรือมีสติปัญญา สิ่งที่เกิดขึ้นเราวางๆ เราจะไปข้างหน้า ไปข้างหน้าคือจะให้จิตเรามีกำลังของเราขึ้นมา พอไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นมันก็สะดุ้งแล้ว เห็นมันก็แปลกประหลาดมาก แล้วมันจะเดินวิปัสสนาไปได้ยาก ต้องค่อยๆ ฝึกหัด

หลวงตาใช้คำว่า “วิปัสสนาอ่อนๆ”

มันต้องฝึกหัด ฝึกหัดคือเริ่มฝึกหัดใช้ปัญญา แล้วปัญญาอย่างนี้มันจะเป็นภาวนามยปัญญา มันจะต้องพยายามฝึกหัดแล้วทำให้ดำเนินการต่อไป เพราะเป็นมรรค ๘ มันต้องมีองค์ความรู้ ๘ ดำริชอบ งานชอบ งานถูกต้อง มันต้องมีสมาธิที่มีกำลังสมดุลงอดีของมัน มันถึงเป็นปัญญาไปรอบหนึ่งๆ

แล้วถ้าสิ่งใดที่มันใช้แล้วมันไม่สมดุลงอของมัน นี่มันเจรจา แม้แต่เจรจา กองทัพต้องมีมรรค ๘ กิเลสมันเป็นกิเลสของมันโดยครอบครวัของมารของมันอยู่แล้ว การเจรจานี้เขาเรียกวิปัสสนาๆ วิปัสสนาเพราะมันวางๆ มันวางโดยขั้นของใช้ปัญญา นี่เรื่องหนึ่งนะ

แล้วเวลาที่เราใช้ปัญญาๆ นี่เป็นโลกียปัญญา ปัญญาทางภาคทฤษฎีที่ศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้า นั่นเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญามันก็คนละปัญญา มันแตกต่างกันหลายไปทั้งหมดนะ แต่อาจารย์มิ่งง อาจารย์มิ่งงนะ อาจารย์มิ่งงนะไม่รู้ ก็เลยสอนมิ่งงไม่ได้ แล้วมิ่งงก็ไม่มีพื้นฐานใจ แล้วเอ็งเขียนประวัติมาทำไม เขียนประวัติมาก็คือประวัติ ไม่ใช่เขียนประวัติมานี้เป็นประวัติ วงกรรมฐาน ลูกศิษย์สายหลวงปู่มั่นก็หมิ่นองค์ มันแตกต่างอะไรกับประวัติเอ็ง

เหมือนกัน ก็เป็นอย่างที่เอ็งเป็นนี่แหละ เพราะถ้าไม่เป็นอย่างที่เอ็งเป็น เขาจะสอนเอ็งอย่างนี้หรือ ก็เขาก็สอนเอ็ง แล้วเอ็งก็เป็นของเอ็งเองนี่ไง นี่ไง ปัจจัตตัง สันติภูสิโก มันก็เป็นอัน

เดียวกันไง พวกเราๆ “พวกเราไม่ต้องมีขณะ” พวกเราไง ในวงกรรมฐาน ในวงการปฏิบัติมันเป็น
อย่างนี้ทั้งนั้น

**แต่ถ้าเราเป็นศากยบุตรพุทธชินรสบวชในพระพุทธศาสนาแล้วเราจะฝึกหัด
ปฏิบัติ กาลามสูตร ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ เวลาเชื่อ เชื่อครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม**

เราอยู่กับพวกนี้มาเยอะ เราศึกษามาทั้งนั้นนะ แต่เคยสนทนาธรรมกันมา แต่เวลาจะได้
เนื้อได้น้ำต้องมาคุยมาสนทนาธรรม คือมาอยู่กับหลวงตา หลวงตาอัดเราๆ

ในพรรษาเดียวกัน ในรุ่นๆ เดียวกัน ตอนที่เรากับหลวงตา การที่หลวงตาตำเรา ตำ
ท่ามกลางศาลาเป็นปีๆ เลย

แต่สำหรับหัวใจเรานะ ท่านกำลังสอนเรา นั่นนะคือเทศน์ นั่นนะคืออาวุธที่ยิ่งใหญ่ นั่น
ละทำให้เรามีสติปัญญาที่ชนะตัวเองขึ้นมาได้นี้ไง มาอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะกระที่บเอา
กระที่บเอา กระที่บเอา นี่มันมีเหตุมีผล มันไม่ได้พูดข้างเดียว มันไม่ใช่พวกเรา

เพราะพวกเราเป็นอย่างนี้ไง เป็นอย่างที่เราเขียนมานี้ ในวงกรรมฐานก็เป็นอย่างเงี้ย
แหละ แล้วก็ชื่นชมกันอยู่อย่างนี้ มันถึงเป็นพวกเราไง

ถ้าเป็นพวกพระพุทเจ้าละ เป็นพวกอริยสัจละ

กาลามสูตร อย่าเชื่อ แล้วฝึกหัดให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา

ฉะนั้น ได้ประวัตินี้ พระในวงกรรมฐานเยอะแยะเลย แล้วรวมทั้งผู้เขียนนี้ด้วย มันก็เรื่อง
ธรรมดา เรื่องของเงี้ย สติเสรีภาพส่วนตัว ประชาธิปไตย

แต่ถ้าจะประพจน์ปฏิบัติ ธรรมมาธิปไตย ธรรมและวินัย เ็งไปวัดเขา เ็งไม่ถามถึงกติกา
ของเขา แล้วเ็งจะเอาตามใจตัวของเ็ง แล้วเ็งจะสำคัญตนด้วยว่าเ็งนักปฏิบัติ เ็งยิ่งใหญ่
ถ้าวัดปฏิบัติต้องเชิดชูบูชาเรา

กูไถ่มีงไปเลย พื้นฐานมีงยังไม่ยอมรับ แล้วมีงจะเจริญเติบโตขึ้นมาด้วยความถูกต้อง
ชอบธรรมเป็นสัมมาทิฎฐิถูกต้องชอบธรรมได้อย่างไร

เพราะเราต้องการสัมมาทิฐิ ต้องการความถูกต้อง ต้องการประพฤติปฏิบัติให้เป็น
แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ของพระพุทธศาสนา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น เขียนมานี้เป็นตั้งเลย อ่านแล้ว แล้วไม่มีอะไรสงสัยเลย เพราะกูก็อยู่ในวงการ
พระนี่แหละ กูก็พระกรรมฐานองค์หนึ่งอยู่ในวงกรรมฐาน ทำไมกูจะไม่รู้ ที่เอ็งเขียนมานี้นะ พระ
ที่ปฏิบัติๆ อยู่ก็เป็นอย่างเอ็งนี่แหละ ก็ได้แค่นี้แหละ แล้วเอ็งก็ยุ่งๆ อยู่นี่แหละ แล้วเอ็งจะเขียน
มาทำไม จบครับ จบ